

Prądnik. Prace Muz. Szafera	22	199–210	2012
-----------------------------	----	---------	------

JÓZEF PARTYKA

Ojcowski Park Narodowy
32-047 Ojców 9

**KALENDARIUM OJCOWSKIEGO PARKU NARODOWEGO
ZA LATA 2006–2012¹**

Calendarium of the Ojców National Park for the years 2006–2012

Rok 2006

16.I. – w gabinecie rektora Akademii Ekonomicznej w Krakowie odbyło się spotkanie z udziałem dyrektora OPN, przewodniczącego Rady Naukowej OPN oraz z-cy dyrektora OPN i z-cy przewodniczącego Rady Naukowej OPN w sprawie koncepcji budowy kampusu tej uczelni w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego osiedla „Cianowice-ogród” na południe od Skały; rektor uczelni i jego pracownicy zapewnili, że w najbliższej przyszłości nie planują żadnych inwestycji na 15-hektarowej działce nabytej swego czasu od Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Cianowicach.

02.II. – w Krakowie odbyła się narada Krakowskiej Delegatury NIK w sprawie wyników kontroli przeprowadzonej w parkach narodowych w 2005 r.

28.VI.–02.VII. – odbywały się uroczystości 100-lecia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej (jedna z sesji terenowych miała miejsce w dniu 29 czerwca 2006 r. na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego).

02.VI.–06.VIII. – w Grodzisku i w Pieskowej Skale stwierdzono łącznie 9 osobników gniewosza plamistego *Coronella austriaca*, gada rzadko notowanego w Parku.

06.VII. – Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia uznał roszczenie Eustachego Marii Dobieckiego, spadkobiercy dawnych właścicieli Cianowic i zasądził od Skarbu Państwa – reprezentowanego przez Ojcowski Park Narodowy zwrot trzech działek leśnych o powierzchni 10,31 ha. Wyrok jest nieprawomocny, a Ojcowski Park Narodowy zapowiedział wniesienie apelacji.

VIII–X – trwały prace remontowe pozostałości zamku w Ojcowie, którymi objęto budynek zamkowej bramy i schody prowadzące do pomieszczenia na I piętrze (dawnej izby straży).

¹ Poprzednie kalendaria zob. – Previous calendaria see: „Parki Narodowe i Rezerwy Przyrody”, T. 2: 1981, nr 1, s. 91–96; „Prądnik. Prace Muz. Szafera”, T. 10: 1995, s. 193–196, T. 11–12: 1998, s. 397–400; T. 13: 2002/2003, s. 253–257, T. 15: 2005, s. 377–380.

VIII–IX – na zamku w Ojcowie trwały badania archeologiczne rozpoczęte przez Instytut Archeologii UJ. Był to pierwszy sezon badań prowadzonych na dziedzińcu zamku w pobliżu murów obronnych i w sąsiedztwie zamkowej studni.

09.IX. – w Grodzisku otwarto ścieżkę dydaktyczną wiodącą od XVII-wiecznego kościoła do skrzyżowania dróg przy skale Skamieniały Wędrowiec.

28.IX. – w Starostwie Powiatowym w Krakowie odbyły się rozmowy na temat koncepcji budowy drogi obwodnicowej z Sąpowa do Sułoszowej przez przysiółek Bukowiec. Brakujący 3-km odcinek drogi mógłby ograniczyć ruch tranzytowy dnem doliny Prądnika od Pieskowej Skąły do Grodziska; dyskusje na ten temat trwają już ponad 30 lat.

10–11.X. – odbyła się sesja jubileuszowa z okazji 50-lecia Ojcowskiego Parku Narodowego, z udziałem ponad 100 osób, połączona z wydaniem monografii archeologicznej okolic Ojcowy pt.: „Jura Ojcowska w pradziejach i w początkach państwa polskiego” pod red. Jacka Lecha i Józefa Partyki.

12.X. – zmarła mgr Jadwiga Krupińska (1920–2006), historyk sztuki i kustosz zamku w Pieskowej Skale w latach 1968–1988.

18.X. – Minister Środowiska pismem z dnia 18 października 2006 r. znak: DLO-PiKpn-4102-287/06/sj pozytywnie zaopiniował wniosek Ojcowskiego Parku Narodowego z dnia 10 kwietnia 2006 r. (znak: IR-200/kan/1/06) w sprawie wyrażenia zgody na użyczenie na okres 40 lat (tj. do 2046 roku) Urzędowi Miasta i Gminy Skąła części działki nr 39/2 o powierzchni 0,10215 ha we wsi Ojcow z przeznaczeniem na budowę oczyszczalni ścieków; działka jest usytuowana poniżej stawów pstrągowych, po prawej stronie potoku Prądnik, mniej więcej na przeciwko nieistniejącej dawnej willi „Pod Różą” (rozebranej w 1979 r.).

29.XI. – odbyła się rozprawa wodno-prawna w sprawie remontu budynku „Pod Łokietkiem” i jego adaptacji na cele ekspozycyjne.

VII–VIII i XI – na drodze w Pieskowej Skale zginęły trzy bobry w wyniku kolizji z samochodami; zanikło stanowisko bobrów przy stawie w Sułoszowej.

19.XII. – odbyło się posiedzenie Rady Naukowej OPN, na którym dyskutowano m.in. wniosek prywatnej osoby dot. wykupu pozostałości zamku w Ojcowie oraz wniosek właściciela gruntów na tzw. Parnasie w Pieskowej Skale, gdzie proponuje się budowę ekskluzywnych rezydencji pod nazwą „ośrodka odnowy biologicznej dla osób starszych” i „wiejskich chat”; podobne spotkanie odbyło się w dyrekcji Parku w dniu 19 czerwca 2000 r., kiedy również zgłaszano propozycję zagospodarowania wzgórza Parnas w Sułoszowej przez budowę hotelu na około 100 miejsc, „świeckich eremów”, centralnej biblioteki jurajskiej i centralnego muzeum jurajskiego oraz innych pomieszczeń przeznaczonych dla celów logistycznych planowanego zespołu.

XII. – został ukończony projekt remontu i adaptacji budynku „Pod Łokietkiem” na cele dydaktyczno-muzealne Ojcowskiego Parku Narodowego.

2007

02.I. – podpisano umowę z nowym agentem na wynajem kompleksu turystycznego „Zajazd” na Złotej Górze na okres 10 lat; w drodze przetargu nowymi użytkownikami „Zajazdu” zostali Grzegorz Bosak i Ryszard Piotr Bosak z Ojcowy.

18.I. – w nocy z 18 na 19 stycznia nad Ojcowem przeszła burza z wyładowaniami atmosferycznymi; dwie pierwsze dekady stycznia były wyjątkowo ciepłe, średnia temperatura dobową za ten okres wynosiła 4,0°C, zaś dla całego miesiąca stycznia 2,4°C.

28.I. – zmarł mgr Andrzej Krupiński (1920–2007), dyrektor Zamku Pieskowa Skała w latach 1968–1988.

01.II. – z dniem 1 lutego 2007 r. w Ojcowie zamknięto definitywnie Urząd Pocztowy.

26.III. – w Urzędzie Gminy Sułoszowa w obecności Starosty Krakowskiego odbyło się spotkanie przedstawicieli Starostwa, urzędów gmin Jerzmanowice-Przebinia i Sułoszowa oraz dyrekcji Ojcowskiego Parku Narodowego w sprawie budowy drogi obwodnicowej Sąspów – Bukowiec – Sułoszowa; zaaprobowano zmieniony wariant drogi, a gminy zadeklarowały kontynuację starań o zdobywanie środków na wykup gruntów pod przyszłą drogę.

04.IV. – Sąd Okręgowy w Krakowie rozpoznając apelację dyrektora Ojcowskiego Parku Narodowego (będącego reprezentantem Skarbu Państwa) zmienił wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w sprawie z powództwa Eustachego Marii Dobieckiego i oddalił roszczenie o zwrot 10,31 ha lasu. Wyrok jest prawomocny. Kasacja od wyroku nie została wniesiona.

IV. – w połowie kwietnia zaobserwowano duży spadek przepływu wody w potoku Sąspówka poniżej tamy bobowej w sąsiedztwie strażniczówki „Warzechówka”;

VI. – pod koniec czerwca zanotowano zanik wodu w potoku Sąspówka na odcinku o długości 570 m między tamą utworzoną przez bobry w sąsiedztwie strażniczówki „Warzechówka” a ujściem wypływu ze źródła Ruskiego w Dolinie Sąspowskiej. Zanik wody spowodowany prawdopodobnie działalnością bobrów trwał do maja 2009 roku.

30.IV. – na zamku w Ojcowie ukończono montaż nowych drewnianych schodów wiodących do pomieszczenia nad bramą wjazdową (do tzw. izby straży). Na tym zakończono etap prac konserwatorskich wokół budynku bramy prowadzonych od września 2006 r.

01.V. – w związku z upadłością przedsiębiorstwa PKS w Olkuszach definitywnie zlikwidowano połączenia autobusowe na linii Kraków – Olkusz – Kraków przez Ojcowę; połączenie mikrobusem Ojcowca z Krakowem i Skałą (kilka kursów dziennie) zapewnia od tego czasu prywatny przewoźnik z Woli Kalinowskiej.

16.V. – na Rusztowej Górze pracownicy leśni obserwowali dwa łosie, zidentyfikowane później na podstawie tropów.

29.V. – w Krakowie zmarł prof. dr Kazimierz Kowalski (1925–2007), autor m.in. 3-tomowego dzieła „Jaskinie Polski”, członek Rady Naukowej Ojcowskiego Parku Narodowego w latach 1962–1978 i przewodniczący Rady w latach 1968–1971.

22/23.VII. – wichura powaliła na Górze Rusztowej, na obszarze ochrony częściowej, kilkadziesiąt świerków, które następnie uprzętnięto i sprzedano.

08.IX. – w Skale przy kompleksie szkolnym oddano do użytku nowy obiekt hali sportowej wg projektu mgr inż. arch. Zbigniewa Bielaka, budowany w latach 2004–2007. Jest to trzeci duży budynek w tym kompleksie przylegający do granic OPN od strony północno-wschodniej (dwa pierwsze obiekty – gimnazjum i liceum otwarto we wrześniu 2002 r.).

15.IX. – staraniem Stowarzyszenia Przyjaciół Skały otwarto ścieżkę rowerową biegnącą od kompleksu szkolnego w Skale przez Bukówki Zamkową Drogą do Ojcowca.

17.IX. – w Krynicy zmarł prof. dr hab. inż. Stefan Kozłowski (1928–2007), geolog, Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w latach 1991–1992 w rządzie premiera Jana Olszewskiego, współautor i redaktor „Planu Koncepcyjnego Ochrony Krajobrazu w Polsce” z 1971 r., jeden z twórców koncepcji ochrony krajobrazowej Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej opracowanej w latach 1967–1969 (zob. „Studia Ośrodka Dokumentacji Fizjograficznej”, t.1, 1972).

16.XI. – odbyło się 117. posiedzenie Rady Naukowej OPN, na którym dokładniej omawiano sprawy redakcji pisma „Prądnik”, jego zawartości i poziomu merytorycznego drukowanych prac.

18.XI. – w Krakowie zmarł prof. dr hab. Jerzy Małecki (1921–2007), geolog i paleontolog, członek i wiceprzewodniczący Rady Ojcowskiego Parku Narodowego w latach 1976–1995, inicjator i uczestnik społecznych prac konserwatorskich z ramienia PTTK na zamku w Korzkwi w latach 1966–1970.

20.XII. – odbyło się 118. posiedzenie Rady OPN poświęcone głównie badaniom archeologicznym za zamku w Ojcowie i w jaskini Ciemnej oraz rosnącej presji budowlanej na OPN.

XII. – ukończono kolejny etap prac konserwatorskich na zamku w Ojcowie realizowanych w 2007 r. Prace obejmowały wymianę schodów do budynku bramy zamku, konserwację muru bramnego i kamiennej obudowy zamkowej studni wraz wymianą kraty zabezpieczającej wlot do studni.

2008

04.II. – w rejonie Wąwozu Bukowiec w Pieskowej Skale obserwowano dwa jenoty.

29.II. – zarządzeniem nr 4/08 dyrektora Ojcowskiego Parku Narodowego zamknięto stałą wystawę w Muzeum im. Prof. Władysława Szafera w związku z planowanym remontem budynku i urządzaniem nowej wystawy. Dotychczasowa wystawa, otwarta 25 lipca 1972 r. była czynna prawie 36 lat.

III. – w OPN pojawiły się dwa jelenie, przybyłe tutaj od strony doliny Będkowskiej (na zachód od OPN).

08.IV. – w jaskini Sąsypowskiej wydarzył się tragiczny wypadek; zginął 30-letni niedoświadczony grotolarz, który samotnie udał się do jaskini pokonując kratę zamykającą wejście.

21.IV. – rozstrzygnięto przetarg na remont budynku Muzeum i jego otoczenia; zwycięzcą przetargu zostało konsorcjum firm DELTA i KLIMART z Białegostoku oraz Przedsiębiorstwo Inżynieryjne PEKUM z Krakowa. Prace według zawartej umowy będą trwały do końca listopada 2009 r..

25.IV. – na zamku w Pieskowej Skale otwarto kolejną stałą wystawę pt. „Historia Pieskowej Skały” wg scenariusza Olgierda Mikołajskiego; autorem oprawy plastycznej wystawy jest Krzysztof Klimek.

27.V. – odbyło się 119. posiedzenie Rady Naukowej OPN.

30.V. – na zamku w Pieskowej Skale otwarto następną stałą wystawę pt. „Galeria malarstwa angielskiego”, na której prezentowane są olejne obrazy z XVIII i XIX w., głównie portrety i pejzaże, pochodzące z kolekcji Leona Pinińskiego. Autorem scenariusza wystawy jest Olgierd Mikołajski, a aranżacji plastycznej Małgorzata Szubert-Radnicka.

06.VI. – rozpoczęto prace ziemne w dawnym Parku Zdrojowym w Ojcowie związane z budową centrum Muzealno-Dydaktycznego OPN.

12–14.VI. – w zamku w Pieskowej Skale odbyła się konferencja naukowa „Wody na obszarach chronionych”, organizowana wspólnie z Instytutem Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, w której wzięło udział 76 osób.

28.VI. – decyzją Biskupa Kieleckiego ks. prof. dr hab. Kazimierza Ryczana została erygowana parafia Ojców-Grodzisko; Ojców został tym samym wyłączony z parafii Skała, do której należał od 1993 r. (wcześniej do parafii Smardzowice). Kanonicznego objęcia parafii w dniu 13 lipca 2008 r. dokonał nowo mianowany proboszcz ks. mgr Stanisław Langner.

07.VIII. – w wieku 95 lat zmarł brat Walenty Antoni Paniczko (1913–2008) ze Zgromadzenia Braci Albertynów, dyrektor Domu Pomocy Społecznej Braci Albertynów w Ojcowie w latach 1962–1994.

12.VIII. – zakupiono i zainstalowano na moście na Prądniku w Ojcowie czujnik EcoTwin wraz z oprogramowaniem do rejestracji ruchu osób pieszych i pojazdów.

29.VIII. – rozstrzygnięto przetarg na opracowanie plastyczne nowej wystawy w Muzeum im. Władysława Szafera OPN; przetarg wygrały firmy: DELTA z Białegostoku i RPM J. Jankowski, S. Siedlik z Tarnowa. Prace według zawartej umowy będą trwały do końca listopada 2009 r.

09.IX. – odbyło się 120. posiedzenie Rady Naukowej OPN poświęcone omówieniu i zaopiniowaniu zadań ochronnych OPN na rok 2009.

29.IX. – w wieku 69 lat zmarł w Krakowie prof. dr hab. Andrzej Szeptycki (1939–2008), od 1995 r. przewodniczący Rady Naukowej Ojcowskiego Parku Narodowego, inicjator i orędownik współpracy Ojcowskiego Parku Narodowego z ukraińskim Zapowiednikiem Miodobory nad Zbruczem; pogrzeb odbył się w dniu 6 października 2008 r. na cmentarzu parafialnym w Węgrzcach koło Krakowa.

11–12. X. – w Ojcowie i w Grodzisku odbyło się XVI seminarium z cyklu *Sacrum i przyroda* na temat: „Chrześcijańskie elementy w edukacji ekologicznej”, w którym wzięło udział ponad 80 osób; organizatorem spotkania była Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie, Ojcowski Park Narodowy i Oddział Krakowski PTTK – Koło nr 1 „Pielgrzym”.

11.X. – podczas sympozjum *Sacrum i Przyroda* dokonano poświęcenia rzeźby św. Jana Kantego, przeznaczony do kapliczki w Parku Zamkowym w Ojcowie w miejsce skradzionej w 1998 r. figury św. Jana Kantego; autorem nowej figury jest ludowy rzeźbiarz Antoni Toborowicz z Woli Libertowskiej koło Wolbromia, gmina Żarnowiec.

18.XII. – odbyło się 121. posiedzenie Rady Naukowej OPN, na którym wybrano doc. dr hab. Romana Soję na przewodniczącego Rady (po śmierci prof. A. Szeptyckiego).

2009

16.I. – do dyrekcji OPN wpłynął wniosek w sprawie zmian w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego Gminy Sułszowa; zmiany te zakładają budowę tzw. ośrodka uzdrowiskowego na wzgórzu Parnas. Według założeń inwestora ma to być 3-kondygnacyjny obiekt (z poddaszem i podpiwniczeniem) na rzucie prostokąta o wym. 75x150 m. Podobną koncepcję zagospodarowania Parnasu w Pieskowej Skale, zgłaszano na posiedzeniu Rady OPN w dniu 19 grudnia 2006 r.

09.II. – rozpoczęto prace ziemne związane z budową oczyszczalni ścieków dla Ojcowy; projekt oczyszczalni sfinansowało Stowarzyszenie Przyjaciół Ojcowy, zaś koszty budowy oczyszczalni poniosła Fundacja Ekofundusz z udziałem Miasta i Gminy Skał oraz mieszkańców Ojcowy. Prace ukończono w październiku 2009 r.

02.IV. – na drodze w Pieskowej Skale samochód potracił wydrę.

IV. – miesiąc wyjątkowo ubogi w opady atmosferyczne; miesięczna suma opadów za kwiecień wyniosła zaledwie 4,0 mm.

26.V. – z udziałem ordynariusza kieleckiego biskupa Kazimierza Ryczana miało miejsce poświęcenie odnowionej figury Matki Boskiej Niepokalanej w skalnej grocie powyżej Kaplicy „Na Wodzie” w grupie skałek Prałatek; przed uroczystością sumptem parafii Ojców-Grodzisko odnowiono figurę, uporządkowano otoczenie groty, wkonano kamienne stopnie i ławki.

21.V–27.V – zanotowano masowy pojaw cykady *Cycadetta cerdaniensis* (d. *montana*) na Górkowej Skale w Ojcowie i Krzyżowej Skale w Prądniku Korzkiewskim, odbywający się co kilka lat.

10.VI. – w godz. 14.00–14.30 Ojców nawiedziła gwałtowna ulewa połączona z gradobiciem; suma opadów za ten dzień wyniosła 48,6 mm. W następne dni czerwca notowano również wysokie opady – 22 i 23 czerwca przekroczyły 30 mm.

30.VI. – drukarnię opuściła „Monografia Ojcowskiego Parku Narodowego”, pod redakcją A. Klasy i J. Partyki wydana w nakładzie 1000 egz.

01.VII. – w wieku 83 lat zmarł Antoni Kostrzewa (1926–2009) – artysta-rzeźbiarz, autor trzech tablic z brązu dla Ojcowskiego Parku Narodowego: Władysława Szafera (1986 r.), w 125. rocznicę powstania styczniowego (1988 r.) i w 200-setną rocznicę wizyty w Ojcowie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego (1989 r.).

IX. – trwał rozruch nowej biologicznej oczyszczalni ścieków dla Ojcowia usytuowanej poniżej pstrągarni; w ciągu września do oczyszczalni przyłączano poszczególne indywidualne gospodarstwa.

16.IX. – odbyło się spotkanie z autorami monografii OPN połączone z krótką sesją informacyjną o Ojcowskim Parku Narodowym i dyskusją na temat wydawnictw OPN.

17.IX. – odbyło się 122. posiedzenie Rady Naukowej OPN poświęcone głównie dyskusji na temat zadań ochronnych Ojcowskiego Parku Narodowego na rok 2010.

14.X. – gwałtowny atak zimy w Ojcowie; opad śniegu w dniach 13 i 14 października wyniósł 31,9 mm. wskutek okiści wystąpiły straty w drzewostanach OPN, zwłaszcza wzdłuż dróg.

16.X. – oddano do użytku oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacji sanitarnej w Ojcowie; jej otwarcia dokonał konsul generalny USA w Krakowie, Allen Greenberg, a poświęcenia – miejscowy proboszcz ks. Stanisław Langner; do nowej oczyszczalni zostały przyłączone obiekty OPN, w tym m.in. budynek muzeum (Pod Łokietkiem), przy którym zlikwidowano dotychczasową oczyszczalnię typu „Sebiofikon” działającą tam nieprzerwanie od sierpnia 1986 r. do jesieni 2009 r.

28.XI. – zmarł prof. dr hab. Zygmunt Bocheński (1935–2009), ornitolog, wybitny znawca ptaków Ojcowskiego Parku Narodowego, kierownik Stacji Biologicznej Instytutu Zoologii Systematycznej i Doświadczalnej PAN w Ojcowie w latach 1972–1982, autor scenariusza faunistycznej części wystawy (kręgowce) w 1972 r. dla Muzeum im. Prof. Władysława Szafera OPN.

2010

08–12.I. – miały miejsce opady deszczu ze śniegiem (w sumie – 34,5 mm) powodujące przy ujemnych temperaturach duże oblodzenie drzew i linii energetycznych; mgły i zamglenia trwające do 29 stycznia wywołały zjawisko szadzi na niespotykaną dotychczas skalę w okolicach OPN i strefy ochronnej, zwłaszcza we wsi Jerzmanowice i w kilkunastu innych sąsiednich miejscowościach. Zostało połamanych dużo drzew na terenie OPN, nastąpiło zerwanie linii energetycznych średniego i wysokiego napięcia powodując przerwy w dostawie prądu na terenie Ojcowia i w wielu okolicznych miejscowościach przez 15 dni, tj. od 14 do 28 stycznia.

21.I. – otwarto nową ekspozycję w Centrum Edukacyjno-Muzealnym w budynku „Pod Łokietkiem”; w związku z brakiem energii elektrycznej ekspozycję na ten dzień oświetlano agregatem prądowórczym.

11.II. – dziewięciu spadkobierców Ludwika Czartoryskiej (1883–1958) wystąpiło z pozwem o wydanie 32 działek o łącznej powierzchni 28,40 ha wraz z czternastoma budynkami i obiektami położonymi na tych działkach. Uzasadnienie prawne pozwu polega na zarzucie niewłaściwego zastosowania dekretu PKWN z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa.

25.III. – 123. posiedzenie Rady Naukowej OPN w nowej kadencji; na przewodniczącego Rady został ponownie wybrany prof. dr hab. Roman Soja.

IV. – w ciągu miesiąca kwietnia nastąpiło zawieszenie hodowli pstrąga tęczowego w pstrągarni w Ojcowie założonej w 1935 r.

V. – miały miejsce obfite deszcze, które nie spowodowały większych szkód na terenie OPN, poza lokalnym zalewaniem niektórych łąk w rejonie Grodziska i poniżej Krakowskiej Bramy oraz w Dolinie Sąpsowskiej; opad za okres od 1 maja do 1 czerwca wyniósł niespełna 290 mm.

02.VI. – odbyło się pierwsze spotkanie komitetu ds. rewaloryzacji zamku w Pieskowej Skale, powołanego zarządzeniem Dyrektora Zamku Królewskiego na Wawelu, prof. Jana Ostrowskiego;

28.VI. – rozpoczęto trzecią serię badań archeologicznych w jaskini Ciemnej pod kierunkiem dr hab. Krzysztofa Sobczyka z Instytutu Archeologii UJ; badania trwały do połowy sierpnia 2010 r.

28–29.VI. – Urząd Miasta i Gminy Skała dokonał rekonstrukcji kładki nad Prądnikiem u wylotu wąwozu „Drewniana Droga”.

01.VII. – rozpoczął się proces likwidacji gospodarstw pomocniczych we wszystkich jednostkach budżetowych, w tym także w parkach narodowych.

13.VII. – oddano do użytku kolejny etap oczyszczalni ścieków dla Gminy Sułoszowa w Woli Kalinowskiej – Młynniku; obecna jej przepustowość wynosi 350 m³/dobę, zaś docelowa po przyłączeniu wsi Sułoszowa II i Wielmoża osiągnie 600 m³/dobę.

18.VII. – gwałtowny opad deszczu w Ojcowie (oberwanie chmury); w godz. 18.30–20.00 spadło 71,5 mm, a za całą dobę opad wyniósł 76,5 – największy opad dobowy od 1956 r.

12/13.VIII. – nocą zniszczono gipsową rzeźbę bł. Salomei w Parku Zdrojowym w Ojcowie. Konserwacji rzeźby dokonał Pan Marek Kiełtyka, leśniczy OPN. Rzeźbę tę pochodzącą ze zbiorów ks. Tadeusza Ryłko w Prądniku Korzkiewskim przekazała do kapliczki w Parku Zdrojowym Pani Elżbieta Tokarczyk. W grudniu 2012 r. odnowiona rzeźba znalazła się w kościele – Sanktuarium bł. Salomei Piastówny w Grodzisku.

30.IX. – odbyła się w Ojcowie XVI Międzynarodowa Noc Nietoperzy – sesja naukowa poświęcona ochronie tej grupy fauny w Polsce i na terenie OPN; tego samego dnia Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „Pro Natura” we Wrocławiu przekazało klucze do trzech nowych krat, którymi zamknięto otwory jaskiń: Białej, Krakowskiej i Sąpsowskiej.

01.X. – zanotowano w Ojcowie po raz pierwszy pojawienie się inwazyjnego, obcego gatunku biedronki *Harmonia axyridis*.

12.X. – do dyrekcji OPN wpłynął w celu zaopiniowania projekt budowlany – etap I, inwestycji na wzgórzu Parnas w sąsiedztwie zamku w Pieskowej Skale; inwestycja ma obejmować tzw. „przywrócenie zabudowy wypoczynkowej na wzgórzu Parnas”. W ramach I etapu na działce 1096/3 na terenie wsi Sułoszowa mają powstać następujące obiekty: dwa budynki hotelowe, budynek biurowo-usługowy i budynek rekreacyjny.

18.X. – odbyło się zebranie poszerzonego prezydium Rady Naukowej OPN poświęcone zaopiniowaniu zamierzenia inwestycyjnego pod nazwą: „Przywrócenie zabudowy wypoczynkowej na wzgórzu Parnas. Budowa etapu I”. Projekt ten został zaopiniowany negatywnie przez prezydium Rady.

27.IX.–20.XI. – trwały prace przy naprawie i rekonstrukcji schodów w dawnym parku Zdrojowym w Ojcowie; zainstalowano nowe, metalowe poręcze i barierki wzdłuż alejek oraz ustawiono nowe ławki; prace w całości sfinansował Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; jurajski wapień do rekonstrukcji fragmentów schodów pozyskano z kamieniołomu w Morawicy koło Kielc.

03.XI. – zmarł prof. dr hab. Władysław Wojewoda (1932–2010), badacz i wybitny specjalista w zakresie znajomości bioty grzybów Ojcowskiego Parku Narodowego, członek Rady Naukowej OPN w latach 1991–1995, autor scenariusza wystawy w 1979 r. poświęconej grzybom dla Muzeum im. Prof. Władysława Szafera OPN.

16–17.XI. – w Krakowie odbyła się konferencja naukowa „Aktualne zagrożenia parków narodowych Polski” organizowana przez Komitet Ochrony Przyrody PAN, podczas której wiele miejsca poświęcono zagrożeniom OPN.

XI. – ze środków rezerwy celowej w wysokości 120 tys. zł. na podstawie decyzji Ministra Finansów z dnia 29 października 2010 r. usuwano szkody spowodowane wezbraniem potoków na terenie OPN; w ramach tych prac umocniono brzeg potoku Sąspówka w pobliżu jego ujścia do Prądnika, naprawiono dwa przyczółki kładki na Prądniku u stóp skała Prałatki oraz umocniono faszyną brzegi Prądnika w Młynniku.

23.XII. – odbyło się w Ojcowie 124. posiedzenie Rady Naukowej OPN, na którym omawiano m.in. zagrożenia OPN w związku z planowaną budową kompleksu hotelowego na wzgórzu Parnas w Pieskowej Skale. Zapoznano się również z informacją w sprawie starań spadkobierców Marii Ludwiki Czartoryskiej (1883–1958) o wydanie kilkunastu nieruchomości na Złotej Górze oraz parcel z sześcioma obiektami budowlanymi, tj. z willą Jadwiga (obecnie siedzibą dyrekcji OPN), z pozostałościami zamku w Ojcowie, z willą „Pod Kazimierzem” (obecnie Ośrodkiem Edukacyjno-Dydaktycznym OPN), z willą „Pod Berłem” (obecnie mieszkania, obiekt w bardzo złym stanie technicznym) oraz z willą „Pod Koroną” (mieszkania, obiekt obecnie remontowany) o łącznej powierzchni ponad 28 ha.

31.XII. – likwidacji uległo gospodarstwo pomocnicze przy Ojcowskim Parku Narodowym. Struktury te istniały w parkach narodowych na mocy zarządzenia nr 61 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 6 grudnia 1966 r., mimo że do 1997 r. nie były wykazywane jako odrębne podmioty gospodarcze, a ich funkcjonowanie sprowadzało się praktycznie do czynności finansowo-księgowych, tj. odpowiedniego klasyfikowania dochodów i kosztów w ramach parku narodowego. Dopiero zarządzeniem nr 166 Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 16 grudnia 1997 r., prof. Jana Szyszki, jednostki te z dniem 1 stycznia 1998 r. uzyskały odpowiednie umocowanie prawne, miały odrębny NIP, REGON i konto bankowe, mogły zawierać umowy o pracę, umowy-zlecenia, umowy o dzieło itp. Wypracowywane przez nie środki z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (m.in. z opłat za wstępy do obiektów parku, prowadzenie zajęć edukacyjnych, usługi noclegowe, parkingowe, sprzedaż wydawnictw, drewna itp.) zachowywały na swoim odrębnym koncie odprowadzając do budżetu państwa tylko połowę zysku zgodnie z ustawą o finansach publicznych. Uzyskiwane środki były przeznaczane na realizację głównych zadań ochronnych, edukacyjnych wydawniczych i

wiele innych, wspierając tym samym parki narodowe, utrzymywane z budżetu państwa. Przychody gospodarstw pomocniczych stanowiły – w zależności od wielkości parku i jego specyfiki – około 30–40% budżetu parków.

31.XII. – rok 2010 zaznaczył się największym notowanym opadem w Ojcowie w ciągu roku, którego wysokość mierzona na stacji meteorologicznej w Parku Zamkowym w Ojcowie wyniosła 1120 mm, a na stacji IMGW przy gospodarstwie rybackim – ponad 1200 mm. Wielkość opadów przekraczających 1000 mm zanotowano w Ojcowie dwukrotnie – w 1970 i 2001 roku.

2011

01.I. – z dniem 1 stycznia 2011 r. przestało funkcjonować gospodarstwo pomocnicze przy Ojcowskim Parku Narodowym; od tego dnia wszystkie środki wypracowywane przez Park są przekazywane do centralnego budżetu państwa.

10.III. – zmarł Mariusz Szelerewicz (1946–2011), współautor planów jaskiń Ojcowskiego Parku Narodowego wykonywanych w ramach kompleksowej inwentaryzacji jaskiń OPN realizowanej w latach 1991–2010.

28.V. – w Bramie Krakowskiej odbyło się poświęcenie zrekonstruowanego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej, umieszczonego w 1937 r. w wyższej kolumnie Bramy po klęsce powodzi jaka nawiedziła Ojców w maju 1937 roku; obraz zrekonstruował Wolfgang Hofer z Austrii, mieszkający obecnie w Przybysławicach koło Korzkwi.

17.VI. – zmarł mgr inż. arch. Zbigniew Stefan Bielak (1937–2011), architekt, malarz i poeta, członek Narodowej Rady Kultury, zamieszkały w odremontowanym przez siebie dworku w Gołyszynie, w gminie Skała, projektant zespołu szkół przy ul. ks. Poletka w Skale, usytuowanego w strefie ochronnej OPN, w pobliżu granic Ojcowskiego Parku Narodowego; pochowany został w Wysocicach.

19.VI. – zmarł Zygmunt Cieślik (1944–2011), artysta-rzeźbiarz ze Smardzowic wykonujący figurki świętych i kapliczki rozmieszczane w okolicach Ojcowa.

01.VII. – z dniem dnia 1 lipca 2011 r. na niektórych odcinkach polskich dróg publicznych zaczął obowiązywać elektroniczny system poboru opłat za przejazdy, dotyczący wszystkich posiadaczy pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony. Opłaty dotyczą drogi krajowej nr 94 będącej granicą strefy ochronnej OPN od strony zachodniej. Wprowadzone opłaty spowodowały wzrost ruchu ciężkich pojazdów drogą wojewódzką nr 773 biegnącą doliną Prądnika od Pieskowej Skały przez Grodzisko do Skały.

18.VII. – rozpoczęto prace na placu przed kaplicą w Ojcowie wg projektu Magdaleny Swaryczewskiej, polegające na przebudowie otoczenia kaplicy i ułożeniu nowej nawierzchni z wapienia między wejściem do obiektu a drogą jezdnią oraz ustawieniu ławek i barier oddzielających plac od drogi jezdnej; w trakcie prac ziemnych, na głębokości ok. 1 m odkryto fragment dawnego muru przed wejściem do kaplicy, będącego zapewne umocnieniem byłych łaźniek zdrojowych z końca XIX w.; I etap prac ukończono pod koniec października 2011 r., a całość robót w listopadzie 2012 r.

VII.–VIII. – trwał kolejny sezon badań archeologicznych w jaskini Ciemnej pod kierunkiem prof. Krzysztofa Sobczyka z Instytutu Archeologii UJ.

18.VIII. – Sejm uchwalił kolejną nowelizację ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r., która przekształciła parki narodowe z tzw. jednostek budżetowych w państwowe osoby prawne. Do ważniejszych zmian należy zaliczyć: przekształcenie tzw. trwałego zarządu nieruchomości gruntowych Skarbu Państwa w wieczyste użytkowanie, nabycie

przez parki z mocy prawa własności wszelkich budynków położonych na gruntach będących własnością Skarbu państwa; dyrektor Parku został uznany za jeden z organów ochrony przyrody. Ograniczone zostały również możliwości dochodzenia odszkodowania od parków za grunty o nieuregulowanym stanie prawnym będące przez ponad 30 lat w posiadaniu parków.

IX. – trwał kolejny sezon badań archeologicznych na zamku w Ojcowie, które prowadził dr Michał Wojenka z Instytutu Archeologii UJ; poprzednie badania odbyły się w 2006 i 2007 r. oraz sondażowe wykopy w 2009 r.

12.IX. – w siedzibie Muzeum OPN z udziałem Wojewody Małopolskiego Stanisława Kracika odbyło się spotkanie organizacyjne planowanej do powołania Małopolskiej Rady Ładu Przestrzennego, mającej na celu ochronę wartości przestrzeni publicznej jako wielowiekowego dorobku i dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

21–23.X. – odbyło się 45. sympozjum speleologiczne, w którym wzięło udział 98 osób.

11.XI. – w Skale rozpoczęto Rok Jubileuszowy bł. Salomei w związku z przypadającą w 2012 r. 800. rocznicą jej urodzin.

IX–XI – wyjątkowo sucha jesień; opad we wrześniu wyniósł 13,3 mm, w październiku 26,6, a w listopadzie zaledwie 0,2 mm.

X – ukończono inwentarz jaskiń dorzecza Prądnika rozpoczęty w 1991 r. Wszystkie prace wykonał zespół pod kierunkiem dr hab. Michała Gradzińskiego z Instytutu Nauk Geologicznych UJ, a prace techniczne, w tym plany jaskiń wykonali Mariusz Szelerewicz i Marcin Wawryka. Łącznie zinwentaryzowano niespełna 740 jaskiń; całość, a zwłaszcza część pierwsza obejmująca wawóz Koziarnia wymaga weryfikacji (reambulacji niektórych planów jaskiń, uzupełnienia literatury). Inwentarz wydano w niewielkim nakładzie (poniżej 100 egz.) w 16 pojedynczych zeszytach. Rozpoczynając przed 20 laty inwentaryzację jaskiń zakładano wydanie całości tej pracy w jednym lub dwóch tomach. Rada Naukowa na ostatnim swym posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2011 r. uznała za słuszne wydanie drukiem inwentarza jaskiń OPN.

VII–XII – trwały dyskusje nad projektem budowy linii kolejowej E65 Warszawa – Kraków, której południowy odcinek ma przebiegać przez teren gminy Jerzmanowice-Przebinia. Wstępna koncepcja demonstrowana w dniu 15 grudnia 2011 r. w siedzibie Urzędu Gminy Jerzmanowice-Przebinia zakładała drążenie tuneli i budowę estakad między rowem krzeszowickim a Sułoszową. Wylot jednego z tuneli ma się znajdować w dolinie Szklarki w pobliżu eksponowanej skałki Brodło w Szklarach i rezerwatu „Dolina Szklarki”; następnie linia ma przebiegać wierzchowiną jurajską obok ostańców jerzmanowickich między dolinami Szklarki i Raclawski, m.in. tuż obok Ostrej Skałki w Przebinie, następnie głębokim wykopem i tunelem w kierunku Sułoszowej i Wolbromia. Na pewnym odcinku linia ta ma się zbliżyć do granicy strefy ochronnej OPN. Pierwotna koncepcja, odrzucona przez PKP i Firmę Scott Wilson Sp. z Gdańska, zakładała przebieg linii w kierunku Rudawy i dalej na północ w stronę wsi Paczółtowice, by następnie przecinać pole golfowe w Paczółtowicach, przebiegać skrajem wsi Zederman i Sułoszowa w kierunku Wolbromia. Koncepcja ta zakładała wyburzenie około 80 domów, podczas gdy ostatnia wersja – w pobliżu skały Brodło w dolinie Szklarki – przewiduje usunięcie tylko około 30 domów i – jak zapewniają autorzy koncepcji – będzie miała jak najmniejszy niekorzystny wpływ na sąsiednie rezerваты i obszary Natura 2000. Rada Gminy Jerzmanowice-Przebinia na sesji w dniu 14 grudnia 2011 r. jednogłośnie wyraziła sprzeciw i w głosowaniu jawnym odrzuciła koncepcję budowy linii kolejowej E 65 przecinającej dolinę Szklarki w pobliżu skały Brodło.

19.XII. – przed Sądem Okręgowym w Krakowie odbyła się pierwsza rozprawa z powództwa Adama Zamoyskiego i innych spadkobierców Ludwiki Czartoryskiej o zwrot części znacjonalizowanych w 1945 r. nieruchomości gruntowych i budynków położonych w Ojcowie (zamek w Ojcowie oraz wille: „Jadwiga”, „Pod Kazimierzem”, „Pod Berłem” i „Pod Koroną”). O rozprawie Ojcowski Park Narodowy nie został powiadomiony.

20.XII. – odbyło się 125. posiedzenie Rady Naukowej OPN.

31.XII. – zakończyła swą działalność Stacja Biologiczna Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN założona w 1962 r., mieszcząca się do 1967 r. w willi „Pod Berłem”, następnie w budynkach „Maria” na Złotej Górze (do 1983 r.), „Bazar Ojcowski” (przez kilka miesięcy w latach 1983–1984), zaś w latach 1983–2011 w willi „Grzybowska” w Ojcowie.

2011 – przez cały rok trwały prace zabezpieczające mury kościoła i ogrodzenia w Grodzisku mające na celu ustabilizowanie fundamentów zabytkowego kościoła; wykonano również niezbędne obniżenie poziomu gruntu i drenaż wokół kościoła.

2012

01.I. – z dniem 1 stycznia 2012 r. parki narodowe zostały przekształcone w państwowe osoby prawne.

13.I. – w siedzibie dyrekcji OPN odbyło się spotkanie z udziałem przedstawicieli PKP w sprawie projektu budowy linii kolejowej E65 Warszawa – Kraków, której południowy odcinek ma przebiegać przez teren gminy Jerzmanowice-Przeginia w bardzo bliskim sąsiedztwie strefy ochronnej OPN. Skorygowana koncepcja budowy tej linii – według jej autorów – będzie miała minimalny wpływ na sąsiednie rezerwaty i obszary Natura 2000 w dolinie Szklarki. Prezydium Rady Naukowej OPN nie wniosło zastrzeżeń do budowy tej linii.

21.I. – w wieku 85 lat zmarł prof. dr hab. Jerzy Świecimski (1927–2012), wybitny muzeolog, autor oprawy plastycznej wystawy w Muzeum im. Władysława Szafera w Ojcowskim Parku Narodowym, urządzanej w 1972 r., która była zwiedzana przez 36 lat (zamknięta w 2008 r. w związku z remontem obiektu i urządzaniem nowej wystawy).

23.III. – w Ojcowie podpisano umowę o współpracy Ojcowskiego Parku Narodowego z dyrekcją Przyrodniczego Rezerwatu „Roztocze” (Ukraina).

30.III. – w Ojcowie podpisano umowę o współpracy Ojcowskiego Parku Narodowego z Narodowym Uniwersytetem Lwowskim im. Iwana Franki (Ukraina) na okres 5 lat.

24.V. – w siedzibie Zapowiednika Miodobory (Grymailiv, Ukraina) podpisano umowę o współpracy tego Zapowiednika z Ojcowskim Parkiem Narodowym na okres 5 lat.

25.V. – wskutek wywrócenia się dwóch drzew obok jaskini Krowiej (w pobliżu Krakowskiej Bramy) doszło do tragicznego wypadku w wyniku którego zginęła Krystyna Szewczyk, 13-letnia uczennica z Bolesławca (woj. dolnośląskie), a 4 osoby zostały ranne.

25–27.V. – w Ojcowie odbył się XXXI zjazd Sekcji Dipterologicznej Polskiego Towarzystwa Entomologicznego (po raz trzeci w Ojcowie).

11.VI. – odbyło się 126. posiedzenie Rady Naukowej Ojcowskiego Parku Narodowego poświęcone m.in. omówieniu stanu bezpieczeństwa na szlakach turystycznych OPN.

14.VI. – dokonano reintrodukcji sześciu okazów brzozy ojcowskiej *Betula oycoviensis* pochodzących z doliny Kobyłańskiej; brzozę posadzono na skale Jonaszówka, na południowym stoku zamku w Ojcowie i w Parku Zamkowym.

22.VI. – dokonano reintrodukcji pełnika europejskiego *Trollius europaeus* w środkowej części doliny Sąpsowskiej; okazy pełnika pobrano z Trzebyczki koło Dąbrowy Górniczej.

VII – dokonano korekty czarnego szlaku turystycznego przedłużając go z parkingu na Złotej Górze przez Wolę Kalinowską do Pieskowej Skały.

13–14.VIII. – zamontowano w miejsce zniszczonych, nowe balkony w budynku „Pod Kazimierzem”: jeden od strony biblioteki a drugi na II piętrze budynku.

19.IX. – odbyło się 127. posiedzenie Rady Naukowej Ojcowskiego Parku Narodowego, na którym omawiano zadania ochronne OPN na lata 2013–2014.

24.IX. – w okolicach Sułoszowej zaobserwowano młodego osobnika niedźwiedzia brunatnego, który prawdopodobnie przywędrował tu z Tatrzańskiego Parku Narodowego; w kilka dni później jego tropy znaleziono także w lesie koło Minogi w odległości 4 km na północny wschód od Skały.

IX. – ukończono konserwację rzeźby Matki Boskiej Niepokalanej na zamku w Ojcowie; prace konserwatorskie wykonała Urszula Mosur-Nowak pochodząca z Ojcowia.

13–14 X – odbyło się 20. jubileuszowe seminarium „Sacrum i Przyroda” organizowane przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytet Preszowski (Słowacja) i Ojcowski Park Narodowy; udział wzięło ponad 90 osób, w tym goście z Preszowa (4 osoby) i Lwowa (6 osób).

V–XI – trwały prace remontowe w budynku dyrekcji OPN (willa Jadwiga) polegające na wymianie części dachu, izolacji niektórych ścian, wymianie grzejników i zamontowaniu pompy ciepła.

18.XI. – w Grodzisku i w Skale odbyły się uroczystości kończące obchody roku jubileuszowego bł. Salomei w 800. rocznicę jej urodzin. Dekretem ks. bp Kazimierza Ryczana, Ordynariusza Kieleckiego kościół p.w. Wniebowzięcia NMP został podniesiony do godności diecezjalnego Sanktuarium bł. Salomei Piastówny. Na rynku w Skale odsłonięto kompozycję artystyczną wg projektu Czesława Dźwigaja przedstawiającą historyczny orszak z bł. Salomeą, nadającą prawa miejskie dla Skały.

27.XI. – w siedzibie dyrekcji OPN oddano do użytku niskotemperaturowy system grzewczy z zastosowaniem pompy ciepła z dolnym źródłem kolektorów pionowych złożonych z 11 sond umieszczonych w sąsiedztwie budynku na głębokości 75 m.

30.XI. – ukończono prace przed kaplicą „Na Wodzie” w Ojcowie rozpoczęte 18 lipca 2011 r. polegające na ułożeniu nowej nawierzchni z wapienia, ustawieniu ławek i barier oddzielających plac od drogi jezdnej.

IV–XI – kontynuowano prace zabezpieczające mury kościoła w Grodzisku mające na celu ustabilizowanie (podstępowanie) fundamentów; wykonano również prace renowacyjne wewnątrz kościoła (renowacja tynków i sklepienia kościoła, remont zakrystii) i przy murze ogrodzeniowym oraz zabezpieczono budynek grot pustelniczych przed dalszą degradacją.

19.XII. – odbyło się 128. posiedzenie Rady Naukowej Ojcowskiego Parku Narodowego poświęcone dyskusji nad działalnością naukowo-edukacyjną OPN, bezpieczeństwu na szlakach turystycznych i drogach biegnących przez ekosystemy leśne.